มหาสุบินชาดกกับปรากฏการณ์ในสังคมไทย สังคมโลก
MAHASUPINAJATAKA WITH PHENOMENA IN THAI SOCIETY AND THE WORLD

พระเทพปริยัติเมธี (สฤษฏิ์ สิริธโร), ผศ.ดร.
Ven. Asst. Prof. Dr. Phrateppariyatimethi
ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นที่น่าฉงนว่า ทำไมคนในโลกกลับมีความสุขน้อยลง และดูเหมือนว่าปัญหาในการดำรงชีวิตกลับมีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะปัญหาทางด้านศีลธรรม จริยธรรมอันเป็นความเจริญทางด้านจิตใจ ดูจะเป็นสมการผกผันกับความเจริญทางด้านวัตถุอย่างน่าเป็นห่วง ทุกวันนี้ หากเราฟังหรือดูข่าวคราวไม่ว่าในประเทศไทยหรือประเทศอื่นๆ ทั่วโลก ล้วนแล้วแต่มีเหตุการณ์ร้ายๆ เกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน ทั้งจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ และภัยอันเกิดจากน้ำมือของมนุษย์ด้วยกันเอง หลายๆ สิ่ง หลายๆ อย่าง เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ก็สามารถนำมาใช้คาดการณ์ล่วงหน้าและรับมือได้ทัน แต่ก็มีไม่น้อยที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังไปไม่ถึง แต่หากจะบอกว่าสภาพการณ์ เหตุการณ์ สถานการณ์หลายๆ อย่าง ที่อุบัติขึ้นในสมัยปัจจุบัน เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าได้ทรงทำนายหรือพยากรณ์ล่วงหน้ามาแล้วกว่า ๒๕๐๐ ปี หลายๆ คนอาจจะยังไม่เชื่อ หรือไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน ดังนั้น ผู้เขียน จึงขอนำเรื่อง “มหาสุบินชาดกกับปรากฏการณ์ของสังคมไทย สังคมโลก” อันเป็นพุทธทำนายปรากฏอยู่ในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาดกและอรรถกถาพระไตรปิฎก มหาสุบินชาดก เอกนิบาตชาดก ขุททกนิกาย ซึ่งเป็นเรื่องเล่าถึงสมัยที่พระพุทธเจ้า ได้ทรงทำนายพระสุบิน (ความฝัน) ให้พระเจ้าปเสนทิโกศล จำนวน ๑๖ ข้อ ว่ามีความหมายอย่างไร ดังนี้

ปฐมเหตุของมหาสุบินชาดก

วันหนึ่งพระเจ้าปเสนทิโกศล ผู้ครองกรุงสาวัตถีได้เสด็จเข้าสู่นิทรารมย์ในราตรีกาล ครั้นล่วงปัจฉิมยามใกล้รุ่ง ได้ทอดพระเนตรเห็นพระสุบินนิมิตอันใหญ่หลวง ถึง ๑๖ ประการ อันเป็นพระสุบินที่แปลกประหลาด จึงทรงตกพระทัยตื่นจากบรรทม และครั้นรุ่งเช้า ก็ได้ให้พวกพราหมณ์ปุโรหิตประจำ

ราชสำนักทำนาย พวกพราหมณ์ปุโรหิต ก็พากันทำนายว่าเป็นพระสุบินที่ร้ายและว่าพระองค์จะต้องประสบภัยอันตราย ๓ ประการ ไม่เสียราชทรัพย์ ก็จะมีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน หรือไม่ก็ต้องสวรรคตอย่างใดอย่างหนึ่ง และแนะให้พระองค์ทำพิธีบูชายัญสัตว์ เพื่อสะเดาะเคราะห์ เมื่อพระนางมัลลิกาพระมเหสีทรงทราบเรื่องเข้า จึงทูลให้ไปขอคำแนะนำจากพระพุทธเจ้าซึ่งพระพุทธองค์ก็ได้ทรงทำนายว่า เหตุร้ายนั้นจะมีแน่นอน เพียงแต่มิใช่เกิดแก่พระเจ้าปเสนทิโกศล หรือแว่นแคว้นของพระองค์ แต่เหตุร้ายเหล่านี้จะเกิดแก่สัตว์โลกทั่วๆ ไป และแก่พระศาสนาของพระพุทธองค์ในภายภาคหน้า เมื่อล่วงเลยพุทธกาลไปแล้ว ๒๕๐๐ ปี เมื่อศาสนาเสื่อมลง (กล่าวกันว่า อายุพระพุทธศาสนาของพระสมณโคดม สัมมาสัมพุทธเจ้า ยืนยาวเพียง ๒๕๐๐ ปี หลังจากนั้น ต้องรอยุคของพระศรีอาริย-เมตไตรย์ พระพุทธเจ้าองค์ต่อไปเสด็จมาอุบัติในโลกเพื่อโปรดสัตว์)

มหาสุบินชาดก ๑๖ ประการ

ความฝันของพระเจ้าปเสนทิโกศลในมหาสุปินชาดก ว่าด้วยมหาสุบิน ดังนี้

"พญาโคอุสภะ หมู่ไม้ แม่โค โคผู้ ม้า ถาดทองคำ สุนัขจิ้งจอก หม้อน้ำ สระโบกขรณี ข้าวไม่สุกแก่นจันทน์ น้ำเต้าจมน้ำ หินลอยน้ำ กบกลืนกินงูเห่า หงส์ทองทั้งหลายแวดล้อมกา เสือเหลืองกลัวแพะ ความฝันเป็นไปโดยวิปริต แต่ความฝันนั้นยังไม่เป็นจริงในยุคนี้"[1]

รายละเอียดและคำทำนายของพระพุทธเจ้าทั้ง ๑๖ ประการ ประกอบด้วย[2]

พระสุบินข้อที่ ๑ ที่ว่าโคผู้ สีเหมือน ดอกอัญชัน ๔ ตัว ต่างคิดว่าจักชนกัน พากันวิ่งมาสู่ท้องพระลานหลวงจากทิศทั้ง ๔ เมื่อมหาชนประชุมกันคิดว่า พวกเราจักดูโคชนกัน ต่างแสดงท่าทางจะชนกัน บรรลือเสียงคำรามลั่นแล้วไม่ชนกัน ต่างถอยออกไป พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคต เมื่อโลกหมุนไปถึงจุดที่เสื่อมลง มนุษย์ไม่ตั้งอยู่ในศีลในธรรม ฝนฟ้าจักแล้ง ทุพภิกขภัยจักเกิดขึ้น คล้ายเมฆตั้งเค้าจะมีฝน มีเสียงคำรามกระหึ่ม แต่แล้วก็ไม่ตก กลับเลยหายไป เหมือนโคตั้งท่าจะชน กัน แต่ไม่ได้ชนกัน

พระสุบินข้อที่ ๒ ที่ว่าต้นไม้เล็กๆ และกอไผ่ แทรกแผ่นดินพอถึงคืบหนึ่งบ้าง ศอกหนึ่งบ้าง เพียงแค่นี้ก็ผลิดอกออกผลไปตามๆ กัน พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า สังคม

[1] ขุ.ชา.เอกก. (ไทย) ๒๗/๗๗/๓๒

[2] ขุ.ชา.เอกก.อ (ไทย) ๕๖/๓/๒

มีการเปลี่ยนแปลงไปจากการกระทำของมนุษย์เอง คือมนุษย์ถูกกามตัณหาครอบงำ ถูกกระแสกิเลส ความคิดเรื่องความสุขในเนื้อหนังมังสาเข้าครอบงำ ด้วยเหตุปัจจัยทางเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแสวงหาผลกำไร เมื่อผู้ใหญ่ในสังคมละเลยหลักศีลธรรม เยาวชนก็ขาดวัคซีนในการป้องกัน ให้เกิด การถูกย้อมด้วยสื่อที่ยั่วยุทางกามารมณ์ได้ง่าย มนุษย์แม้จะมีอายุเยาว์ มีวัยยังไม่สมบูรณ์ก็จะมี ราคะกล้า และสมสู่กันตั้งแต่อายุยังน้อย และจะมีลูกแต่เด็กๆ เหมือนต้นไม้เล็กๆ แต่ก็มีผลแล้ว

พระสุบินข้อที่ ๓ ที่ว่าหม่อมฉันได้เห็นแม่โคใหญ่ๆ พากันดื่มนมของฝูงลูกโค ที่เพิ่งเกิดใน วันนั้น พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า เป็นการสะท้อนความจริงที่ว่าความเป็นอยู่ของพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ จะต้องอาศัยลูกในยามแก่ชรานั้น เป็นธรรมเนียมของชาวโลก แต่ต่อไปในอนาคต ลูกจะไม่คิดเลี้ยง พ่อแม่อีกต่อไป พ่อแม่ต้องอาศัยลูกกินในฐานะงอนง้อขอกิน ไม่ใช่เพราะลูกพอใจ เต็มใจ ที่จะเลี้ยงดู แต่เพราะลูกมันไม่คิดเลี้ยงพ่อแม่จึงต้องเอาอกเอาใจลูกเพื่อขอลูกกิน

พระสุบินข้อที่ ๔ ที่ว่าหม่อมฉันเห็นฝูงชนไม่เทียมโคใหญ่ๆ ที่เคยพาแอกไป ซึ่งสมบูรณ์ด้วย ร่างกายและเรี่ยวแรง เข้าในระเบียบแห่งแอก กลับไปเทียมโครุ่นๆ ที่กำลังฝึกเข้าในแอก โครุ่นๆ เหล่านั้นไม่อาจพาแอกไปได้ ก็พากันสลัดแอกยืนเฉยเสีย เกวียนทั้งหลายก็ไปไม่ได้ พระพุทธองค์ ทรงทำนายว่า ในอนาคต ผู้ปกครองจะไม่มีคุณธรรมสำหรับการปกครองตามหลักพระพุทธศาสนา เนื่องจากหลงตัวเองและหวั่นไหวไปตามโลกธรรม ให้ตำแหน่งที่สำคัญแก่ผู้ไม่มีความสามารถ ยึดติด ในความคิดของตนเองไม่ฟังความเห็นและคำแนะนำจากผู้อื่นด้วยความทะนงตน และในอนาคตคนดี จะไม่ได้รับราชการส่วนคนพาลจะมีตำแหน่ง

พระสุบินข้อที่ ๕ ที่ว่าหม่อมฉันได้เห็นม้าตัวหนึ่ง มีปากสองข้าง ฝูงชนพากันให้หญ้าที่ปาก ทั้งสองข้างของมัน มันเคี้ยวกินด้วยปากทั้งสองข้าง พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคต จักมี ผู้ปกครองที่โง่เขลา ไม่มีคุณธรรม ไม่มีศีลธรรม มีนิสัยพาลสันดานบาป เอาแต่ประโยชน์ใส่ตน และพวกพ้องของตนเป็นใหญ่ ไม่สนใจในหลักศีลธรรมอันดีงาม เป็นสาเหตุให้กระบวนการยุติธรรม ถูกทำลายไป ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นโจทก์ จำเลย หรือผู้พิพากษา เมื่อถึงเวลาตัดสินคดีความ มักจะตัดสินไปในทิศทางตามความต้องการของผู้มีอำนาจอิทธิพล เพื่อผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่

พระสุบินข้อที่ ๖ ที่ว่าหม่อมฉันเห็นมหาชนขัดถูถาดทองราคาตั้งแสนกษาปณ์ แล้วพากัน นำไปให้หมาจิ้งจอกแก่ตัวหนึ่ง ด้วยคำว่า เชิญท่านเยี่ยวใส่ในถาดทองนี้เถิด หมาจิ้งจอกแก่นั้น ก็ถ่ายปัสสาวะใส่ในถาดทองนั้น พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคต ผู้หญิงตระกูลสูงจะได้สามี

เป็นคนตระกูลต่ำ แต่มีอำนาจและอิทธิพล ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอด คนดีมีสกุลทั้งหลายจะสิ้นอำนาจวาสนา คนตระกูลต่ำหรือคนพาลจะได้เป็นใหญ่เป็นโต และคนมีตระกูลก็จะต้องยกลูกสาวให้แก่ผู้ไร้ตระกูลเหล่านั้น เหมือนเอาถาดทองไปรองเยี่ยวหมาจิ้งจอก

พระสุบินข้อที่ ๗ ที่ว่าบุรุษผู้หนึ่งฟั่นเชือกแล้วหย่อนไปที่ใกล้เท้า แม่หมาจิ้งจอกโซตัวหนึ่งนอนอยู่ใต้ตั่งที่บุรุษนั่ง กัดกินเชือกนั้น เขาไม่ได้รู้เลยทีเดียว พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคตจิตใจของมนุษย์ที่เสื่อมคุณธรรมจริยธรรมในการใช้ชีวิตร่วมกันของชายหญิง ซึ่งถือว่าเป็นหลักการผูกมัดจิตใจของผู้ที่จะใช้ชีวิตร่วมกันให้ราบรื่นมีความสุขตามความสมควรอันเป็นหลักฐานในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมข้ออื่นๆ ให้งอกงาม เพราะในระดับโลกิยะหากมีปัญหาครอบครัวอันเกิดจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตนตามหน้าที่ทางจริยธรรมแล้วก็จะก่อให้ปัญหาด้านอื่นๆ ด้วยทำให้เกิดทุกข์ทั้ง ๒ ฝ่าย

พระสุบินข้อที่ ๘ ที่ว่าหม่อมฉันได้เห็นตุ่มน้ำเต็มเปี่ยมลูกใหญ่ใบหนึ่ง ตั้งอยู่ที่ประตูวังล้อมด้วยตุ่มเป็นอันมาก วรรณะทั้ง ๔ เอาหม้อตักน้ำมาจากทิศทั้ง ๔ และทิศน้อยทั้งหลาย เอามาใส่ลงตุ่มที่เต็มแล้วนั่นแหละ น้ำก็เต็มแล้วเต็มอีก จนไหลล้นไป แม้คนเหล่านั้น ก็ยังเทน้ำลงในตุ่มนั้นอยู่เรื่อยๆ แต่ไม่มีผู้ที่จะเหลียวแลดูตุ่มที่ว่างๆ เลย พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคตคนรวยจะยิ่งรวยขึ้น คนจนจะยิ่งจนลง หมายถึง ประชาชนจะถูกผู้ปกครองบ้านเมืองบังคับให้หาประโยชน์ เป็นสาเหตุให้ประชาชนต้องทอดทิ้งอาชีพที่ทำอยู่แล้วหันมาแสวงหาผลประโยชน์ให้กับรัฐหรือผู้ปกครองบ้านเมือง มีการทำลายทรัพยากร เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบนำส่งผู้มีอำนาจในบ้านเมือง สุดท้ายทรัพยากรของชาติก็หมดไป จำต้องอาศัยเทคโนโลยีจากต่างชาติ ทำให้เกิดนายทุนต่างชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจกอบโกยผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศก็เปรียบเหมือนตุ่มน้ำน้อยๆ ที่ไม่มีใครเหลียวแลจะตักน้ำให้

พระสุบินข้อที่ ๙ ว่า หม่อมฉันได้เห็นโบกขรณีสระหนึ่ง ดาดาษไปด้วยปทุม ๕ สี ลึก มีท่าขึ้นลงรอบด้าน ฝูงสัตว์สองเท้าสี่เท้า พากันลงดื่มน้ำในสระนั้นโดยรอบ น้ำที่อยู่ในที่ลึกกลางสระนั้นขุ่นมัว ในที่ซึ่งสัตว์สองเท้าสี่เท้าพากันย่ำเหยียบ กลับใสสะอาดไม่ขุ่นมัว หม่อมฉันได้เห็นอย่างนี้ พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคต ในตัวเมืองจะร้างผู้คน แต่ตำบลชายแดนจะคึกคัก ซึ่งหมายถึง ผู้เป็นใหญ่ทั้งหลายที่อยู่ในเมืองใหญ่ไม่ตั้งอยู่ในธรรม มุ่งเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัวและไร้คุณธรรมด้วยประการต่างๆ จนไม่เหลียวแลประชาชนผู้อยู่ใต้ปกครอง ในที่สุดตัวเมืองและผู้คน

ก็จะดำเนินไปสู่ความวิบัติ ทำให้ประชาชนต้องอพยพหนีไปชนบทหันกลับไปสู่บ้านเกิดซึ่งยังหลงเหลือประเพณี วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมต่างๆ ยังมีรักษาไว้มั่นคงดีงาม

พระสุบินข้อที่ ๑๐ ที่ว่าข้าพระองค์ได้เห็นข้าวสุก ที่คนหุงในหม้อใบเดียวกันแท้ๆ แต่หาสุกทั่วกันไม่ เป็นเหมือนผู้หุงตรวจดูแล้วว่าไม่สุก เลยแยกกันไว้เป็น ๓ อย่าง คือ ข้าวหนึ่งแฉะ ข้าวหนึ่งดิบ ข้าวหนึ่งสุกดี พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคตกาลภายภาคหน้า ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามที่เคยปฏิบัติกันมาแต่โบราณจะเกิดการเปลี่ยนแปลง ผู้คนจะคลายความศรัทธาหมดความเชื่อถือ ยกเลิกไปทีละอย่างสองอย่าง จนไม่หลงเหลือประเพณีเดิมเอาไว้ การไหว้เจ้าบวงสรวงเทพาอารักษ์จะไม่เหลืออยู่ ผู้คนจะมีจิตใจแข็งกระด้างหยาบคาย ขาดศีลธรรม ขาดความจริงใจต่อกันไม่มีมิตรภาพต่อกัน เพียงเสแสร้งพูดจากันเพราะความจำเป็น สวมหน้ากากเข้าหากันไปวันๆ เท่านั้นลับหลังก็คอยหาโอกาสฆ่าฟันกัน ผู้คนจะเกิดเจ็บป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บที่แปลกๆ ซึ่งหมอไม่สามารถหายารักษาได้ ฤดูกาลก็จะเปลี่ยนแปลง จากที่เคยมีฝนตกต้องตามฤดูกาล ก็จักขาดหายไปกลายเป็นหน้าแล้ง ฤดูหนาวก็จะกลายเป็นหน้าร้อน ทำให้การเพาะปลูกบางแห่งได้ผล บางแห่งก็ไม่ได้ผลเช่นเดียวกับข้าวที่มีสุกบ้าง ดิบบ้าง และแฉะบ้าง พืชผลเกษตรกรรมในเมืองเดียวกันจะดีบ้าง เสียบ้างเป็นไปต่างๆ กัน คำทำนายข้อนี้ดูจะเป็นเรื่องการเพาะปลูก ซึ่งต้องอาศัยดินฟ้าอากาศเป็นปัจจัยสำคัญสมัยโบราณนั้นเมื่อฝนตกก็ตกทั่วถึงกันทุกภาค เมื่อแล้งก็แล้งพร้อมกัน แปลว่าดินฟ้าอากาศจะมีปรากฏการณ์ให้เห็นเหมือนๆ กันทั่วถึงกันเป็นเรื่องปกติ

พระสุบินข้อที่ ๑๑ ที่ว่าหม่อมฉันได้เห็นคนทั้งหลายเอาแก่นจันทน์มีราคาตั้งแสนกษาปณ์ขายแลกกับเปรียงเน่า[3] พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคตกาลข้างหน้า พระภิกษุในพระพุทธศาสนาจะนำพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อให้ได้ทรัพย์สินเงินทอง ลาภสักการะ คำทำนายฝันข้อนี้จะกล่าวถึงพฤติกรรมของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะ และได้แสดงไว้ชัดเจนว่าพระภิกษุในอนาคตจะแสดงธรรมโดยหวังผลลาภสักการะ มิได้ต้องการให้พุทธศาสนิกชนได้ปฏิบัติธรรมเพื่อพระนิพพาน และเปรียบเทียบกับนมบูดซึ่งไม่มีคุณค่าและราคาใดๆ เป็นการเปรียบเทียบความหมายที่แสดงถึงความลึกซึ้งของหลักธรรมคำสอนที่นำไปเผยแผ่จะไม่มีอรรถรสคัมภีรภาพ

[3] เปรียง มี ๓ ความหมาย คือ ๑. นมส้มผสมน้ำแล้วเจียวให้แตกมัน ๒.น้ำมันจากไขข้อวัว และ ๓. เถาวัลย์เปรียง แต่ในที่นี้น่าจะหมายถึงเถาวัลย์เปรียง เทียบกับแก่นจันทน์ที่เป็นไม้เหมือนกันมากกว่า ๒ ความหมายแรก

พระสุบินข้อที่ ๑๒ ที่ว่าหม่อมฉันได้เห็นกระโหลกน้ำเต้าจมน้ำได้ อะไรเป็นผลแห่งสุบินนี้ พระเจ้าข้า พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคตกาลภายหน้า คนและสัตว์จะพบกับความหายนะถึงความวิบัติ เพราะเภทภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้น ผู้รู้นักปราชญ์ราชบัณฑิตจักตกอับ หมดอำนาจ ขาดที่พึ่ง สูญเสียอิสรภาพ คนกักขฬะ นิสัยพาลสันดานหยาบ อันธพาลเกเร จะได้โอกาสปกครองบ้านเมือง มีอำนาจบารมีข่มขี่คนดีมีศีลธรรมคุณธรรมภายในจิตใจ ทำให้เจ้าขุนมูลนายเชื้อเจ้าพระวงศ์จะถึงความอัปยศอดสู ไร้ที่อยู่ถิ่นฐาน ส่วนชนพาลจะสำราญรื่นเริงบันเทิงทั่วหน้า เจรจานอกลู่นอกทาง ผิดหลักศีลธรรม คนซื่อเอาตัวไม่รอดจักลำบากขัดสน คนตลบตะแลงปลิ้นปล้อนหลอกลวงไปวันๆ สามารถอยู่ในสังคมได้เป็นปกติสุข คำพูดของคนที่ไม่ควรจะได้รับความเชื่อถือ กลับจะได้รับความเชื่อถือ โดยเปรียบถ้อยคำของคนที่ไม่น่าเชื่อว่ามีน้ำหนักเบาเหมือนกับผลน้ำเต้า ซึ่งปกติจะลอยน้ำ แต่เมื่อคนเชื่อว่าคำพูดเหล่านั้นมีน้ำหนักหรือหนักแน่น จึงเปรียบคำพูดนั้นว่ามีน้ำหนักราวกับน้ำเต้าที่จมน้ำได้

พระสุบินข้อที่ ๑๓ ที่ว่าหม่อมฉันได้เห็นศิลาแท่งทึบใหญ่ ขนาดเรือนยอดลอยน้ำเหมือนดังเรือ อะไรเป็นผลแห่งสุบินนี้ พระเจ้าข้า พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคตกาลข้างหน้า คนดีจะถูกทอดทิ้งไม่มีใครเชื่อถือเหลียวแล ความฝันข้อนี้เป็นคู่กับข้อ ๑๒ และเป็นที่มาแห่งคำพูดที่ว่า "กระเบื้องจะเฟื่องฟูลอย น้ำเต้าน้อยจะถอยจมชล" คำทำนายข้อนี้ก็ตรงกันข้ามกับข้อก่อน คือ คนดีจะตกต่ำไม่มีใครนับหน้าถือตา ไม่มีใครเชื่อถ้อยฟังคำ การกระทำคำพูดและความคิดของคนดีจะถูกมองเป็นเรื่องเหลวไหลไร้สาระ คนอันธพาลสันดานหยาบ จะได้รับการยกย่องอุปถัมภ์ค้ำชูยกย่องให้มีอำนาจวาสนาสูงส่ง มีบารมี เป็นผู้ทรงอิทธิพล คอยเหยียบย่ำเบียดเบียนคนดีมีศีลธรรมให้ได้รับความอัปยศอดสู พวกชนพาลกลับได้ใจทำอะไรตามใจตัวเอง ผู้ที่มีคุณธรรม แม้ในฝ่ายศาสนาพระสงฆ์ที่ทรงศีล ประพฤติดีปฏิบัติชอบ จักไม่ได้รับการยอมรับ ถ้อยคำของคนที่ควรได้รับการเชื่อถือซึ่งหนักแน่น มีน้ำหนักเปรียบประดุจแท่งศิลา กลับไม่ได้รับความเชื่อถือ หรือกลายเป็นถ้อยคำที่ไม่มีน้ำหนักเหมือนเรือที่ลอยได้ ข้อนี้ตรงกันข้ามกับข้อที่แล้ว คือ คนหันไปเชื่อคำพูดคนที่ไม่ควรเชื่อเหมือนสิ่งที่ควรลอยกลับจม สิ่งที่ควรจมกลับลอย เปรียบเสมือนหินใหญ่ที่ลอยน้ำได้

พระสุบินข้อที่ ๑๔ ที่ว่าหม่อมฉันได้เห็นฝูงเขียดตัวเล็กๆ ขนาดดอกมะซาง วิ่งไล่กวดงูเห่าตัวใหญ่ๆ กัดเนื้อขาดเหมือนตัดก้านบัว แล้วกลืนกิน พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคต ภรรยาจะมีอำนาจเหนือสามี ในคำทำนายใช้ คำว่า มนุษย์จะเกิดตัณหาราคะจัด ประพฤติตนไปตามอำนาจ

กิเลส มนุษย์ทั้งหลายจักมีราคะกล้า เผลอไผลปล่อยใจไปตามอำนาจกิเลสตัณหา สามีตกอยู่ในอำนาจแห่งภรรยาสาว สมบัติทุกอย่างตกอยู่ในอำนาจภรรยาฝ่ายเดียว หญิงพาลจักฮึกเหิมกำเริบเสิบสานระรานทำความรำคาญใจให้สามี จะข่มขี่ข่มเหง วางอำนาจให้สามีเกรงกลัว จะใช้สามีทำงานหนักเยี่ยงทาสกรรมกร สามีถนอมน้ำใจไม่แสดงความก้าวร้าวดุดันให้ปรากฏกลับยิ่งได้ใจกดขี่ทวีคูณ และภรรยาจะจัดการทุกอย่างตามอำเภอใจ ตะคอกคุกคามสามีด้วยคำพูดหยาบคายต่างๆ ทำกับสามีเหมือนทำกับทาสรับใช้ อุปมาเหมือนฝูงกบเขียดกัดกินงูเห่า

พระสุบินข้อที่ ๑๕ ที่ว่าหม่อมฉันได้เห็นฝูงพญาหงษ์ทองที่ได้นามว่าทอง เพราะมีขนเป็นสีทอง พากันแวดล้อมกาผู้ประกอบด้วยอสัทธรรม ๑๐ ประการ เที่ยวหากินตามบ้าน พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคต พระราชาหรือผู้ปกครองที่อ่อนแอ ขาดความรู้ความสามารถ ไม่รู้จักเลือกคนดีมีตระกูลมาปกครองบ้านเมือง จักเลือกเอาแต่คนเขลาชาติพาลสันดานหยาบ ไม่มีธรรมะไร้ความสามารถด้วยประการทั้งปวง แต่อยู่ใกล้ชิดรับใช้ใกล้เท้า ให้ทำงานบริหารชาติบ้านเมืองแทนทำให้เหล่าคนดีต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของคนชั่ว พวกตระกูลใหญ่ๆ จะมีอิทธิพลสมคบกับพวกคนพาลสันดานหยาบช้า คอยราวีข่มเหงผู้รู้นักปราชญ์ราชบัณฑิตและมีคุณธรรมจนลำบาก คนเลวจะได้ดีมีอำนาจขาดยางอายไร้ศีลธรรม ทำให้นักปราชญ์พลอยเกรงกลัว จึงเข้าร่วมเป็นพวก เหมือนหงส์แวดล้อมเป็นบริวารของกา

พระสุบินข้อที่ ๑๖ ที่ว่าในกาลก่อนๆ เสือเหลืองพากันกัดกินฝูงแกะ แต่หม่อมฉันได้เห็นฝูงแกะพากันไล่กวดฝูงเสือเหลือง กัดกินอยู่มุ่มม่ำๆ ทีนั้น เสืออื่นๆ คือเสือดาว เสือโคร่ง เห็นฝูงแกะอยู่ห่างๆ ก็สะดุ้งกลัว ถึงความสยดสยอง พากันวิ่งหนีหลบเข้าพุ่มไม้และป่ารก ซุกซ่อนเพราะกลัวฝูงแกะ พระพุทธองค์ทรงทำนายว่า ในอนาคต คนชั่ว หรือคนที่ไม่ดีจะเรืองอำนาจและใช้อำนาจไม่เป็นธรรม ทำให้คนดีถูกทำร้าย หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม คนดีจะถูกคนเลวข่มขู่คุกคามทั้งชีวิต สิทธิ และทรัพย์สินทุกรูปแบบ ผู้ปกครองบ้านเมืองก็ไม่ตั้งอยู่ในธรรมจะเกิดความขัดแย้งแตกแยกกันเป็นฝักฝ่าย

มหาสุบินชาดกกับปรากฏการณ์ของสังคมไทย สังคมโลก

เนื่องจากความฝัน(สุบิน)ของพระเจ้าปเสนทิโกศลสะท้อนถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดต่อคนหมู่มากเป็นสังคมจึงแบ่งสภาพของปรากฏการณ์ในสังคมไทย สังคมโลก ออกเป็น ๔ ด้าน คือ

๑. ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง อุทกภัย อันทำให้เพาะปลูกได้ผลบ้างไม่ได้ผลบ้าง เกิดจากการอยู่อย่างไม่เป็นมิตรกับธรรมชาติจึงทำให้เกิดปัญหา ปรากฏการณ์ด้านนี้มีความสอดคล้องกับความฝันของพระเจ้าปเสนทิโกศล ข้อที่ ๑ คือ โคล่ำสัน หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแปรปรวน และความในข้อที่ ๑๐ ข้าวสารที่หุงไม่สุก หมายถึงพืชพันธุ์ที่ไม่อุดมสมบูรณ์

๒. ด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ เช่น คนขาดความรู้ประสบการณ์ แต่ได้รับแต่งตั้งให้ปกครองบ้านเมืองเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน ผู้มีอำนาจ รับสินบน ปกครองคนอย่างไม่ชอบธรรม ก็มีให้เห็นอยู่ทั่วไป คนรวยยิ่งรวยเพราะมีช่องทาง และโอกาสเอาเปรียบคนจน เหมือนตุ่มใหญ่ที่คนตักน้ำไปใส่จนเต็มล้น แต่กลับปล่อยตุ่มเล็กให้ว่างเปล่า จึงทำให้เกิดปัญหาตามมา ปรากฏการณ์ด้านนี้มีความสอดคล้องกับความฝันของพระเจ้า ปเสนทิโกศลข้อที่ ๔ โคสามัญ คือการแต่งตั้งคนไม่ดีมาปกครอง ข้อที่ ๕ ม้าสองปาก หมายถึง ผู้วินิจฉัยคดีรับสินบน ข้อที่ ๙ สระโบกขรณี หมายถึง เมืองจะโรยรา ข้อที่ ๘ ตุ่มนา หมายถึง ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ข้อที่ ๑๕ หงส์ล้อมกา หมายถึง คนดีเป็นบริวารคนเลว ข้อที่ ๑๖ เสือกลัวแกะ หมายถึง คนดีกลัวคนชั่ว

๓. ด้านพุทธบริษัท จะมีอลัชชีหรือพระทุศีลมีมากขึ้นตลอดจนคฤหัสถ์ชอบหวังผลทางลัด จะเห็นว่าคนส่วนใหญ่ยินดีที่จะทำบุญเพราะหวังว่าจะช่วยให้ร่ำรวยขึ้น ถูกล็อตเตอรี่กลายเป็นเศรษฐีชั่วข้ามคืน ช่วยกันบริจาคแต่ไม่ได้ตั้งความหวังว่าทานนี้จะช่วยเป็นบรรทัดฐานแห่งการภาวนาเพื่อโลกุตรธรรม ซึ่งเป็นสัมมาทิฐิแต่ถูกมองข้ามไม่เห็นความจำเป็น ไม่ได้ทำให้รวยขึ้น ไม่ได้พ้นทุกข์ (ทางวัตถุ) อย่างทันตาเห็นจึงไม่ได้รับการยอมรับ จึงเกิดปัญหาขึ้น ปรากฏการณ์ด้านนี้มีความสอดคล้องกับความฝันของพระเจ้าปเสนทิโกศล ข้อที่ ๑๑ แก่นจันทน์ หมายถึง นำธรรมไปแลกกับอามิส ข้อที่ ๑๒ น้ำเต้าจม หมายถึง ความเห็นผิดได้รับการเชิดชู ข้อที่ ๑๓ ศิลาลอยน้ำ หมายถึง ความเห็นถูกต้องไม่ได้รับการยอมรับ

๔. ด้านจริยธรรมส่วนบุคคล ซึ่งเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมทางเพศ และปัญหาด้านความกตัญญู ปรากฏการณ์เหล่านี้มีความสอดคล้องกับความฝันของพระเจ้าปเสนทิโกศล ข้อที่ ๒ ต้นไม้ หมายถึง

เด็ก ๆ จะมีราคะเร็วกว่าปกติ ข้อที่ ๖ ถาดทองคำ หมายถึง ยกสมบัติ(ลูกสาว) ให้คนพาล ข้อที่ ๗ สุนัขจิ้งจอก หมายถึง สตรีที่มีจิตใจโลเลต่อบุรุษ ข้อที่ ๑๔ เขียดกินงู หมายถึง ผู้ชายที่ตกอยู่ในอำนาจของผู้หญิง ข้อที่ ๓ แม่โค หมายถึง ขาดความเคารพยำเกรงบุพการี การตีความผ่านความฝันต่างๆ เหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นปัญหาออกมาในสื่อต่างๆ เช่น เด็กและเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยที่สมควรเพิ่มขึ้น ลูกขาดความกตัญญู และความเคารพยำเกรงต่อพ่อแม่ หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นอย่างนี้ไปเรื่อยๆ สังคมไทยจะไม่น่าอยู่เกิดปัญหาทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ จะเป็นสังคมที่ไม่อบอุ่นอย่างที่คนภายนอกมองอีกต่อไป

สรุปได้ว่าปรากฏการณ์ในสังคมไทย สังคมโลกกับความฝันของพระเจ้าปเสนทิโกศล มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะนำมาป้องกันสังคมที่ยังไม่เสื่อมไม่ให้ความเสื่อมเกิดขึ้น และแก้ไขสภาพสังคมที่กำลังจะเสื่อมมิให้เกิดขึ้นหรือใช้เวลานานที่จะเกิด ช่วยให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วและที่จะตามมาในภายหน้า เนื่องมาจากคนขาดศีลธรรมเป็นประการสำคัญ การขาดศีลธรรมก็ทำให้เกิดการเบียดเบียน ทำร้ายผู้อื่น คำพยากรณ์นี้จึงช่วยตักเตือนให้มนุษย์ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ไม่คิดร้าย ไม่เอาเปรียบผู้อื่น สังคมก็ร่มเย็น ดังพุทธภาษิตว่า”**บุคคลเมื่อรักษาตน ชื่อว่ารักษาผู้อื่น เมื่อรักษาผู้อื่น ก็ชื่อว่ารักษาตน**” เพราะเมื่อเรารักษาใจ วาจา กาย ไม่ให้ก่อทุกข์ภัยแก่ผู้อื่น นอกจากจะได้ชื่อว่าเป็นการรักษาผู้อื่นเนื่องจากไม่ทำในสิ่งที่กระทบกระทั่งให้เขาเสียใจแล้ว ยังรักษาตนไม่ให้ไหลตกไปสู่ที่ต่ำที่ชั่ว เช่น กลายไปเป็นคนมีใจต่ำ คิดต่ำ พูดต่ำ ทำต่ำ มีที่ไป(คติ) ที่ต่ำ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มพูนกุศลธรรมแก่ตนและยังช่วยเตือนสติให้ระวังไม่ประมาทในการ ดำเนินชีวิต เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้ทราบและตระหนักถึงคุณค่าของพระพุทธศาสนา ปลูกฝังจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของชีวิต ซึ่งถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดีงามทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

บทสรุป

มหาสุบินชาดกเรื่องนี้ เป็นเรื่องที่เริ่มด้วยปัจจุบันแล้วย้อนกลับไปในอดีตเพื่อจะพยากรณ์สิ่งที่เป็นอนาคตมีข้อที่น่าสังเกตว่ามีใครจะสามารถฝันได้ถึง ๑๖ ข้อ ในคืนเดียวกัน เพราะแม้ฝันแค่เรื่องเดียวก็ยังจดจำไม่ไหว บางทีพอตื่นขึ้นมาก็ลืมแล้ว แต่ความฝันของพระเจ้าปเสนทิโกศลที่ทรงสุบินได้ถึง ๑๖ ข้อ ก็ไปสอดคล้องกับพระราชาพระองค์หนึ่งในอดีต แสดงให้เห็นว่า ความฝันในลักษณะนี้น่าจะเป็นความฝันที่เทวดาบอกเหตุเพื่อที่จะเตือนสติคนในอนาคตให้เตรียมการรับเหตุการณ์เอาไว้ให้ดี สาระสำคัญของความฝันทั้ง ๑๖ ข้อนั้น จะเน้นที่ผู้นำเป็นหลักเปรียบเหมือนวัวที่นำลูกน้อง

ว่ายน้ำข้ามฟาก ถ้าวัวหัวหน้าเลี้ยวซ้ายหรือขวา ลูกน้องก็จะเลี้ยวตามไป ถ้าได้ผู้นำดีย่อมทำให้ประชาราษฎร์เป็นสุขสบาย สมดังคำที่โบราณท่านกล่าวไว้ว่า **"ผู้นำดี มีวินัยและใจพระ พาคณะก้าวรุดถึงจุดหมาย ผู้นำชั่ว มั่วกิจ ติดอบาย พาสมุน วุ่นวาย ฉิบหายตาม"** ถ้าผู้นำไม่ดี ลูกน้องก็ไม่ดีตามไปด้วย ทำให้ประเทศชาติมีแต่ปัญหามีแต่ความทุกข์ความเดือดร้อนไปหมด เรื่องนี้เกิดมาสองพันห้าร้อยกว่าปีมาแล้ว แต่เมื่อพิจารณาในยุคปัจจุบันช่างเป็นการพยากรณ์ที่แม่นยำเหลือเกิน ในปัจจุบันนี้ จะเห็นได้เป็นอย่างดีกับทรัพยากรธรรมชาติของโลกที่ถูกทำลาย โลกร้อนขึ้น มนุษย์เริ่มขาดความกตัญญูกตเวที จิตใจมนุษย์ขาดธรรมะมากขึ้น จึงเหมือนกับเป็นการพัฒนาไปสู่หายนะยิ่งขึ้นทุกวัน

เอกสารอ้างอิง

วทัญญู ศรีศรัทธา. **พุทธทำนาย... วันมหาโลกาวินาศสูญสิ้นโลก.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ยิปซีกรุ๊ป จำกัด, ม.ป.พ.

พ. สุวรรณ. **โลกาวินาศ(เพราะโลกร้อน) : พุทธทำนายและนอสตราดามุส.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บ้านมงคล, ๒๕๕๑.

จำรุญ ยาสมุทร. **พุทธทำนาย วันอวสานโลก.** เชียงใหม่ : ชมรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา, ๒๕๕๐.

บัญช์ บงกช. **พุทธทำนายวันสิ้นโลก.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ อนิเมทกรุ๊ป, ๒๕๕๕.

ทัศนา ทัศนมิตร. **ถอดรหัสพุทธทำนาย วันสิ้นโลก ไทยสิ้นชาติ.** กรุงเทพมหานคร : เพชรประกาย, ๒๕๕๓.

ธนวรรณ วัฒนานุศักดิ์. **การศึกษาปรากฏการณ์ในสังคมไทยกับความฝันของพระเจ้าปเสนทิโกศล.** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.